

Právnická fakulta Masarykovy univerzity

Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a další tvůrčí činnosti na léta 2006 až 2010

Projednáno ve Vědecké radě Právnické fakulty dne 4. 4. 2006

Schváleno Akademickým senátem Právnické fakulty MU dne 18. 4. 2006

1. Úvod

Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a další tvůrčí činnosti Právnické fakulty MU na léta 2006 až 2010 (dále jen „Záměr“) se opírá o Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové umělecké nebo další tvůrčí činnosti MU na léta 2006 až 2010 (dále jen „Záměr MU“).

Záměr navazuje na **priority** a dlouhodobé cíle Masarykovy univerzity, přičemž sleduje hodnotový kontext univerzitního prostředí. Právnická fakulta (dále jen „fakulta“) proto:

- v rámci realizace akreditovaných studijních programů, ve výzkumu i v podpůrných činnostech usiluje o dosahování vysoké kvality, a to prostřednictvím evaluačních a dalších hodnotících postupů a řízení kvality (*excellence*),
- pokračuje v rozšiřování a posilování *internacionalizace* v oblasti studijní, celoživotního vzdělávání, výzkumu a mobility učitelů a studentů,
- přispívá k posílení *výzkumného charakteru* MU a jeho vlivu na studenty, uplatnění absolventů a jejich zapojení do akademického rámce,
- přispívá ke *spolupráci* a vzájemné komunikaci jednotlivých součástí MU.

Mezi **dlouhodobé cíle** fakulty náleží:

- prohlubování a zvýrazňování tradiční vysoké úrovně a kvality výchovy budoucích právníků a dalších vysokoškolsky vzdělaných odborníků,
- posilování internacionalizace a zajišťování podmínek pro standardní evropskou akademickou úroveň,
- rozvíjení odborných a dalších partnerských vztahů s institucemi ochrany práva, zastupitelskými a exekutivními orgány v České republice, Evropské unii a v mezinárodním prostředí,
- vytváření personálních, organizačních a materiálně technických podmínek pro řízení, fakultní správu a ostatní podpůrné činnosti.

2. Studium

Fakulta posiluje a zvyrazňuje strukturalizovaný a vícečetný charakter studijních programů, který sleduje evropské trendy naplňování cílů boloňské deklarace v oblasti právního vysokoškolského vzdělávání a studia. Fakulta proto sleduje orientaci na více druhů studijních programů, tj. především

- na další strukturaci magisterského studijního programu ve studijním oboru Právo,
- na rozvíjení bakalářského studijního programu v jednotlivých studijních oborech, jež jsou zaměřovány nejen na již tradiční specializaci, ale také na vytváření vhodného prostředí pro navazující magisterské studijní programy v rámci fakulty, jednotlivých součástí MU, jiných domácích i zahraničních vysokých škol,
- na prohlubování kvality doktorandského studia,
- na rozvíjení a rozšiřování postgraduálního studia v podobě LL.M.

2.1 Rozvoj studijních programů

Fakulta dále pokračuje v aktualizaci a rozvíjení studijního plánu ve studijním oboru Právo, který zvyrazňuje trend provázanosti teoreticko metodického základu studia a posilování emancipace a vlivu jednotlivých právních odvětví v rámci studijního plánu a dále studia a přípravy studentů na působení v praxi. Tento trend by měl vytvořit mimořádně vhodné podmínky pro vzdělávání a rozvoj studentů a následně absolventů, kteří nejsou jednostranně zaměřeni pouze na pozitivně právní rámec znalostí, ale současně jsou také vybaveni teoreticko metodickým základem, znalostmi v oblasti práva a informačního prostředí (informační společnosti), jež vytváří nutný hodnotový a tvůrčí potenciál absolventa právního studia.

Bakalářské studium má poskytovat specializovanější (a exkluzivnější) vzdělání na renomované fakultě, jež bude sloužit nejen potřebám působení v praxi, ale bude jednotlivé možnosti působení dále rozšiřovat. Možnosti a směry mohou být dány nejen v rámci samotné fakulty (např. v možných studijních plánech studijního oboru právního, veřejně správního, nebo i právně ekonomického), ale také v rámci vztahů mezifakultních (mezioborových, tj. v oblastech správních, kulturních, politologických, sociologických a snad i inženýrských). Aspirací fakulty by mělo být také zaměření na další specializovanější obory pro praktiky a studenty jiných oborů (IT právo). Studijní plány v bakalářském studiu zahrnou také jazykovou výuku.

K výrazné profilaci fakulty přispívá postgraduální studium v rámci mezinárodních standardů, tj. v podmínkách právnických fakult studium Master of Laws, jež má fakulta validováno v oboru širěji koncipovaného obchodního práva (LL.M in Corporate Law) Nottingham Trent University. Fakulta je jedinou právní fakultou v České republice, která disponuje možností poskytovat studium LL.M. Studium s sebou přináší výzvu v podobě jednoznačné preference nových požadavků na metody a formy výuky (využívání e-learningových a power-pointových prezentací), práce se studenty (konzultace distanční formou), ověřování jejich znalostí a kontroly kvality. Fakulta tuto výzvu přijímá a bude pokračovat v naplňování jejich specifik, a to i s ohledem na možné získání validace v dalším oboru.

Získávání zkušeností z e-learningových a dalších elektronických prezentací však není omezeno výhradně na studium LL.M, ale stává se běžným i v ostatních studijních programech vyučovaných na fakultě. Reakreditované studijní obory bakalářského studijního programu

jsou svou povahou a nároky na práci učitelů se studenty již přímo koncipovány s požadavky na využití tohoto elektronického prostředí a multimediálních pomůcek (skript, CD-ROMů apod), které se v bakalářském studiu staly normou pro budoucnost a postupně začnou pronikat do magisterského studia.

Lze proto opodstatněně očekávat, že fakulta v období let 2006 až 2010 projde intenzifikací vzdělávacího procesu (ve smyslu využívání elektronických forem výuky), na níž začíná být poměrně dobře připravena. Tyto formy umožní zkvalitňování kombinovaných forem studia, kontaktní výuka bude moci být zaměřena více na řešení problémů s asistencí vyučujících a průběžného využívání zpětné vazby pro kontrolu rozvíjených znalostí a dovedností.

2.2 Internacionalizace studia

Fakulta i nadále (v souladu s univerzitní Strategií internacionalizace MU) cílí pozornost na přípravu studijních programů a jednotlivých předmětů vyučovaných v cizích jazycích.

Konkrétně se jako reálné jeví prozatím jen postupné naplňování výuky v cizím jazyce v akreditovaném magisterském programu jako celku. V této oblasti je však úspěšně zachován trend rozšiřování nabídky jednotlivých předmětů vyučovaných v cizích jazycích, a to nejen pro zahraniční studenty, ale i pro studenty fakulty. Nabídka těchto předmětů je, zejména pokud jde o program Socrates/Erasmus, v současné době relativně široká; všechny katedry nabízejí předměty vyučované v cizím jazyce, nicméně podpora zavádění nových předmětů vyučovaných v cizích jazycích musí i nadále náležet mezi priority, neboť širší možnost výběru pozitivně ovlivní zájem zahraničních studentů a jazykovou kompetenci studentů fakulty z ČR i ze zahraničí. Jednoznačně perspektivní jsou projekty typu Škola rakouského práva, s níž má fakulta (a především její studenti) velmi dobré zkušenosti. Úsilí fakulty proto směřuje k získávání grantové podpory právě pro zavádění této formy studia.

Vytváření mezinárodních společných studijních programů mířících k joint degree (či k obdobným formám, srov. validované studium LL.M. výše) ve spolupráci s partnerskými univerzitami v rámci programů (typu Erasmus Mundus) bude představovat výraznou oblast zájmu fakulty. Ten současně vyžaduje dořešení otázek strukturovaného studia, neboť mnozí potenciální partneři nabízejí tyto možnosti především v podobě navazujícího studijního programu; vedle toho může otevřít prostor i v oblasti doktorandského studia (pod dvojím vedením).

Mezi priority fakulty dále náleží:

- podpora jazykových kompetencí studentů v rámci standardní profesní vybavenosti na MU,
- možná realizace letních škol pro zahraniční studenty, resp. snaha o získání grantů na takové aktivity ve spolupráci se zahraničními partnery fakulty,
- zapojování hostujících učitelů do výuky,
- podpora mobility vlastních studentů (včetně rozumné stipendijní politiky),
- zvážení a případná realizace poskytování stipendií zahraničním studentům.

2.3. Doktorandské studium

Nová fakultní koncepce doktorandského studia (dále jen „DSP“) byla schválena v roce 2005 a zahrnuje řadu cílů, které korespondují Záměru MU. Zejména se jedná o požadavky na

studijní část DSP, která by měla být oporou pro samostatnou vědeckou činnost doktorandů, účast na konferencích, seminářích a pro publikační aktivitu doktorandů.

Významnou úlohu může plnit zapojování především interních doktorandů do projektů; tato aktivita může s sebou přinášet a současně vytvářet další prostor i pro rozšiřování grantové aktivity akademických pracovníků.

Významnou funkci bude v následujícím období plnit internacionalizace DSP – fakulta bude vytvářet prostor pro podporu zahraniční mobility (zejména interních) studentů DSP, a to podporou jejich účasti na vědeckých konferencích, seminářích a kolokviích. Jednoznačnou prioritou bude aspirace na zajišťování spolupráce v oblasti DSP na úrovni smluvních dohod o kotutorátu (dohody o dvojím vedení doktorandů) v rámci stávajících (i nově uzavíraných) smluv o spolupráci.

Fakulta v uplynulém období dosáhla vysoké úrovně v akreditaci výuky v DSP v anglickém jazyce a v dalších jazycích pro všechny obory DSP. Návazným cílem musí proto být zachování této úrovně i při případné reakreditaci.

3. Celoživotní vzdělávání

Právnícké studium, jež je sice v současnosti velmi atraktivním studiem, může v období let 2006 až 2010 (a to i v souvislosti s demografickým vývojem) pocítit možný odliv zájmu. Je proto žádoucí připravovat a vytvářet podmínky a motivaci ke studiu maturantům a dalším středoškolákům v rámci režimu tzv. druhé šance. Fakulta již nyní poskytuje tuto šanci a rozvíjí celoživotní vzdělávání v akreditovaných studijních programech, tj. ve studijním oboru Právo a v bakalářském studijním programu ve studijních oborech Právní vztahy k nemovitostem a Veřejná správa. Připravuje jejich rozšíření pro obor Právo a podnikání a případně další (Právo mezinárodního obchodu). Zájemci - především z řad uchazečů o druhou šanci – jsou však nejen středoškoláci, ale fakulta by měla „zachytit“ i osoby s vysokoškolským vzděláním, které usilují o dosažení a rozvinutí znalostí a dovedností v právních disciplínách. K tomuto účelu může sloužit i vhodná forma kombinovaného distančního studia po přechodu úspěšných frekventantů celoživotního vzdělávání do studia.

Fakulta si je současně vědoma toho, že celoživotní vzdělávání není naplňováno jen poskytováním vzdělávání v akreditovaných oborech, ale také v podobě dlouhodobých a krátkodobých kurzů, programů a kurzů tzv. „na zakázku“ a vzdělávání profesních skupin. V této oblasti bude nadále rozšiřovat možnosti, neboť zkušenosti s dlouhodobými formami vzdělávání má dostatečné (daňoví poradci, auditoři, patentoví zástupci); tyto formy přispívají k budování dlouhodobějších vztahů, a to včetně prodeje fakultních publikací.

Specifickou a úspěšnou oblastí, v níž má fakulta vysoký kredit, který dále rozvíjí, je také vysokoškolské poradenství, tj. zpracovávání posudků, expertíz, provádění konzultací a vzdělávání v jednotlivých předmětech a při příležitosti vydání nového právního předpisu.

4. Výzkum

Fakultními prioritami v oblasti vědy a výzkumu jsou:

- řešení stávajícího výzkumného záměru, který jednoznačně odpovídá koncipovanému charakteru MU jako výzkumné univerzity s preferencí týmového a projektového charakteru výzkumu,

- orientace na další témata pro zapojení se do soutěže o výzkumné záměry s využitím kapacity akademických pracovníků nezapojených do výzkumného záměru,
- další rozvoj aplikovaného výzkumu prostřednictvím spolupráce s orgány státní správy, samosprávy, vrcholnými justičními orgány a mezinárodními orgány v podobě expertizní a legislativní činnosti, účasti na připomínkových řízeních k návrhům zákonů a judikatury, působením v pozicích poradců a asistentů Ústavního soudu, Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu. Tyto aktivity, byť nemají podobou grantů a projektů, patří ke stěžejním formám výzkumu na fakultě a jsou specifikem fakulty v rámci MU,
- zvýšení grantové aktivity akademických pracovníků, především těch, kteří mají tuto aktivitu dlouhodobě nízkou, a to jednak motivací finanční, jak pozitivní, tak negativní, jednak cíleným oslovováním jednotlivých akademických pracovníků s vhodnými tématy pro projekty,
- mezi priority bude náležet rozvoj fakultní spolupráce se zahraničními partnery, účast na společných projektech (nové možnosti spolupráce – Trnavská, Nottingham Trent University, Bond University – Gold Coast, Austrálie, Moskevský právnícký institut, Fordham University),
- podpora národních a mezinárodních mobilit učitelů,
- zásadní podpora zapojování doktorandských studentů i ostatních studentů do výzkumného rámce.

5. Fakulta a vztahy s právní praxí a s veřejností

Genius loci fakulty spočívá v brněnském prostředí nejvyšších a krajských justičních institucí, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Úřadu veřejného ochránce práv, krajského úřadu a Magistrátu města Brna, jež představují vhodné předpoklady a řešení pro pokračující spolupráci s odbornou praxí. Různorodost této spolupráce je dále doprovázena dlouhodobě formovanými vztahy s Parlamentem České republiky, s vládou a její Legislativní radou a s řadou ministerstev a ústředních orgánů státní správy. Tento stav vytváří další fundament, který profiluje pověst fakulty jako pracoviště, jež se prostřednictvím různých forem aktivní účasti podílí na rozhodovací praxi a na normotvorbě veřejných institucí státu a samosprávy.

Sdílené prostředí a spolupráci lze identifikovat také v oblasti soukromoprávní sféry, která uznává a respektuje obecně přijímanou úroveň a proslulost fakulty. Další zhodnocování těchto skutečností se proto dotýká rozsáhlého spektra činnosti fakulty zahrnující expertizní, posudkovou, školící a další vzdělávací činnost, jež umožňuje rozšiřovat spektrum praktických znalostí a dovedností; jejich využití pro odbornou praxi, ale také pro přenášení do výuky v jednotlivých studijních oborech a vzdělávání.

Tyto dostatečně známé vztahy současně rozšiřují a posilují budoucí vliv a význam absolventů fakulty mezi odbornou právníckou veřejností. Přispívají také k popularizaci Masarykovy univerzity jako kulturní instituce, spolehlivého partnera a garanta seriózní výchovy a vzdělávání budoucích právníků.

Ke znalosti univerzitního a fakultního prostředí přispívá vedle univerzitního časopisu (muni.cz) a revue (Universitas) také fakultou vydávaný Časopis pro právní vědu a praxi, který umožňuje veřejnosti seznamovat se s odborným fakultním prostředím a s autorským zázemím fakulty. Časopis současně zprostředkovává publikační možnosti pro právníckou i neprávníckou odbornou veřejnost a představuje jednu z forem zprostředkování a popularizace právníckého výzkumu a vědy.

Fakulta se konečně připravuje na posílení vztahů s veřejností také rozšířením činnosti oddělení vědy a výzkumu o otázky a politiku vztahů s veřejností a s cíleným zaměřením na aktivnější informování o vlastních a zprostředkovaných aktivitách, a to včetně zahraničních spolupracujících fakult a pracovišť. Významné vztahy lze zaznamenat a očekávat také v oblasti spolupráce s institucemi, v nichž působí absolventi a učitelé fakulty (evropské soudní orgány, orgány evropské administrativy, jejich odborné sekce a dále také profesní ústavy a odborná společenství).

6. Kvalifikační a kariérní růst zaměstnanců

Fakulta prosazuje a dále bude dbát na kvalifikační růst učitelů, který představuje její kvalifikační, akreditační, vzdělávací a vědeckovýzkumný potenciál. Zajištění tohoto cíleného působení spočívá na dále uvedené koncepci kariérního růstu sledující přímou vazbu mezi kvalifikační úrovní zaměstnance, jeho konkrétními studijními (vzdělávacími a pracovními) výsledky a výstupy a trváním jeho pracovního vztahu.

Fakulta s nově nastupujícími akademickými pracovníky na pozici asistenta nebo odborného asistenta bez pedagogické praxe uzavírá pracovní poměr na dobu určitou v délce 1 roku. Po jejím uplynutí se s těmito akademickými pracovníky, pokud uspějí ve výběrovém řízení, sjednává pracovní poměr na dobu určitou v délce 4 let. S nově nastupujícími akademickými pracovníky na pozici odborného asistenta s pedagogickou praxí delší než 5 let se pracovní poměr sjednává na dobu určitou v délce 5 let. S akademickými pracovníky, kteří zastávají pozici odborného asistenta nebo nehabilitovaného docenta, lze pracovní poměr sjednat opakovaně pouze jednou, a to na dobu nejdéle 5 let. Pracovní poměr akademického pracovníka, který se nestane odborným asistentem nebo habilitovaným docentem, skončí nejpozději uplynutím doby. Jen ve zcela výjimečných a vedoucím katedry řádně zdůvodněných případech, se s tímto akademickým pracovníkem uzavírá pracovní poměr na dobu určitou v pozici lektora. S habilitovanými docenty a profesory, kteří působí na fakultě na plný pracovní úvazek, lze dohodou sjednat pracovní poměr na dobu neurčitou. Jiné, než plné pracovní úvazky akademických pracovníků na fakultě lze uzavírat pouze na dobu určitou a v rozsahu 0,5 a menším. Předpokladem pro jejich uzavření je zásadní přínos akademického pracovníka pro pedagogický a vědecký rozvoj příslušného oboru a šíření respektu a proslulosti fakulty.

Fakulta v následujícím období zvýrazní možnosti mobility akademických pracovníků a dále bude rozšiřovat frekvenci jejich účasti na mezinárodních konferencích. K tomu bude přispívat postupně se rozšiřující spektrum partnerských vztahů a nově navazovaných kontaktů.

7. Podpůrné procesy

Záměr ve sledovaném období předpokládá pokračovat ve zvyšování kvalitativní úrovně organizace a řízení administrativy. Cílovým stavem má být efektivní fungování fakultní administrativy, údržby a správy budovy, která se opírá:

- o zajišťování jednotlivých činností a skupin procesů prostřednictvím odborně kvalifikovaných, jazykově disponovaných a práce s výpočetní, informační a komunikační technikou znalých zaměstnanců,
- o dostatečné vybavení odpovídající technikou a softwarem,

- o přehledné, veřejně známé a uspořádané věcné řešení jednotlivých otázek, rozpočtových ukazatelů a údajů, které jsou pravidelně ověřovány vnitřním a univerzitním kontrolním (auditorským) systémem,
- účelné a hospodárné nakládání s infrastrukturou a s její ochranou.

Fakulta ve sledovaném období považuje za klíčové rozšíření služeb a obslužného prostředí knihovny a laboratoře výpočetní techniky, a to v závislosti na jejich prostorovém rozšíření. Mezi jeho základní východiska náleží:

- prostorové řešení - sjednocení a zachování účelné členitosti,
- rozšiřování knihovního fondu - maximum ve volném výběru, logické roztrídění a vhodný orientační systém,
- knihovní služby a jejich účelná centralizace,
- rozšiřování studijních a pracovních míst, dosažení maximálního počtu a různorodosti,
- počítačové vybavení - maximální možný počet a vhodné umístění PC a jejich optimální složení,
- doplňkové služby - optimální skladba a vhodné umístění,
- personální zajištění,
- možnost využití samoobslužného výpůjčního zařízení.